

19.12.13 – ט"ז בכסלו, תשע"ד
עתירה מס' 1208-

בעניין: עו"ד אביעד ויסולי

משיבים: ח"כ דני דגון יו"ר ועידת הליכוד ה-4 ויו"ר ועדת חוקה
נשיאות ועידת הליכוד ה-4
יו"ר הליכוד
מנהלת הליכוד

1

פסק-דין

לפנינו עתירה של עו"ד אביעד ויסולי הנוגעת ליישום הסכם הפשרה מיום 11.7.13 בעתירתו המקורית של העותר (1164/13), אשר קיבל תוקף של פסק דין. לעתירתו זו של עו"ד ויסולי קדמה עתירה 1206/13 של שבח שטרן ואח. שביקשו סעד דומה לסעד המבוקש בעתירה זו. העותר הנוכחי צורף כמשיב לעתירתו של מר שטרן. הדיון בעתירה 1206/13 התקיים בהרכב של חמשה שופטים ביום 10.12.13 ובסופו הגיעו העותרים והמשיבים להסכמה שאומצה על ידי בית הדין. העותר הודיע כבר במעמד ההחלטה שההסכמה אינה על דעתו והוא שומר לעצמו הזכות לעתור לבית הדין. בעתירתו שלפנינו מבקש העותר שלא לנעול את ועידת הליכוד ביום ה-19.12.13 אלא לקיים מושב נוסף של הוועידה היות ורק כך ניתן לדידו לתקן את הפגמים ביישום ההחלטה בעתירה 1164/13. העותר מבקש שלא לנעול הוועידה עד לסיום הדיון בכל תיקוני החוקה שהוגשו לוועדת החוקה ולדון בהן כמקשה אחת. מן הראוי לציין כבר בראשית הדברים, כי מול הדמיון בין העתירות בכל הנוגע לסעד המבוקש, הרי בעתירה שלפנינו הועלו נימוקים נוספים על אלה שהעלה מר שטרן.

טיעוני הצדדים

עו"ד ויסולי טוען שעל פי ההחלטה מיום 11.7.13 צריך היה לדון בוועדת החוקה בכל ההחלטות שהוגשו לוועדת החוקה, להצביע עליהן ולהגיש לוועידה כמקשה אחת את ההחלטות שאושרו בוועדה.

עו"ד ויסולי טוען שההצעה להעביר למרכז את מרבית תיקוני החוקה ע"פ סעיף 55 ה(1) המאפשר קבלת התיקונים ברוב רגיל, ולא ברוב המיוחס אליו נדרשים תיקוני חוקה במרכז, עלתה בדיון בבית הדין בדיון ביום 11/7/13 והוא התנגד לה,

עו"ד ויסולי טען שלמרות שכל צירי הוועידה הופכים לחברי מרכז וגם הרוב הנדרש הוא אותו רוב כאמור, ישנם הבדלים מהותיים בין דיון בוועידה לדיון במרכז. כך ח"כ דני דגון, המשיב 1, נגוע לטענתו של העותר בנגוד אינטרסים חמור כי לולא היה יו"ר המרכז בנוסף להיותו יו"ר הוועידה לא היה מסכים להעברת מרבית תיקוני החוקה למרכז על פי סעיף 55 ה' 1. מה גם שחופש הפעולה של

יו"ר המרכז, לדעת העותר, גדול מהחופש ממנו הוא נהנה כיו"ר הוועידה באשר בכובעו זה הוא מוגבל על ידי נשיאות שהוא עומד בראשה שהיא המוסמכת לקבוע מועדי כינוס ולא היו"ר בעצמו. כן טוען ויסולי שלא ניתן לדון בהצעות לתיקוני חוקה במושב הנוכחי באשר לא הובאו לידיעת החברים 14 יום לפני הכינוס בניגוד לסעיף 57 ב(ב), והועדה גם התנהלה ללא תקנון בניגוד לסעיף 57 ב(א).

בא כח המשיבים עו"ד אבי הלוי ציין שבניגוד לטענות העותר, כינוס יו"ר הוועידה 3 ישיבות ארוכות בהן התקיים דיון מעמיק בהצעות שנדונו תוך מאמץ להגיע להסכמה רחבה בין חברי ועדת החוקה, המציעים ובכירים בליכוד. אלא שבשל ריבוי ההצעות, הגיעו לדיון בוועדה רק מיעוט. לדבריו ההסדר בסעיף 55 ה (1) צפה בדיוק אפשרות שכזו ולכן לא בכדי קצבה החוקה תקופה ממושכת של 18 חדשים בהן המרכז נהנה מהאפשרות לדון בהצעות שהועברו על ידי הוועידה למרכז, על פי סעיף זה, באותה סמכות כמו היה ועידה.

עו"ד הלוי טוען כי אין בסיס בנוסח ההחלטה מיום 11/7 לטענת העותר כאילו מתתייבת העלאת תיקוני החוקה כולם לדיון אך ורק בוועידה. ואילו באשר לליקויים המנהליים שהציג העותר הם מזעריים. כך למשל גם אם ההצעות הגיעו לחברי המרכז 13 או אפילו 9 ימים לפני הישיבה זה איננו בדיוק מקרה של מחטף. בא כח הליכוד מסכים עם העותר בדבר הייתרון בקיום הדיון בהחלטות החוקה כמקשה אחת.

בדיון שהתקיים בפניו השתתף גם יו"ר הוועידה ואילו מר שטרן שהוזמן להשתתף בדיון לא הצליח להגיע בשל ספחי הסופה בשילה. בדיון הגיעו העותר והמשיבים להסכמות בנושאים שנדונו אך לא התקבלה הסכמתו של שבח שטרן.

בינתיים גם התכנסה הוועידה ולא הסמיכה את המרכז לדון בתיקוני החוקה. בכך נשמט הבסיס של הפשרה עם שבח שטרן באשר לא ניתן ליישם את סעיף 1 לפסק הדין העומד בבסיס הפשרה עם מר שטרן.

בנסיבות אלה לא נותר לנו אלא לקבל באופן חלקי את העתירה ואנו מחליטים כדלקמן:

הואיל ובתוקף הנסיבות התקיים ישיבת ועידה נוספת אנו יכולים להסתפק בקביעה כי אין דעתנו נוחה מהחריגות מהחוקה ואנו מצפים שלקראת מושב הוועידה הנוסף יוקפד כי ההתנהלות תהיה על פי לוחות הזמנים והנהלים הקבועים בחוקה.

מאידך לא מקובלת עלינו העמדה שהוצגה בעתירה לדון בכל ההצעות לתיקון החוקה בוועידה שמשמעותה נעילת הוועידה בעוד שנה שנה וחצי בלא בחירת מוסדות, גם נוסח ההחלטה בעתירה 1164/13 אינו תומך לדעתנו בפרשנות זו של העותר. עמדת הצדדים בעניין קיום ההצעות בתיקוני החוקה כמקשה אחת מקובלת עלינו.

אשר על כן אנו מחליטים

1. ישיבת ועידה נוספת תתקיים לא יאוחר מיום 6.2.14 והיא תדון אך ורק בכל הנושאים וההצעות לשינוי החוקה, העוסקים בבחירות למזכירות, ללשכה, לצעירי הליכוד ולייצוג המייסדים במוסדות תנועה.
2. הוועידה תנעל בסיום הישיבה הנ"ל ובלבד שטרם נעילתה תקבל הוועידה הצעה ע"פ סעיף 55 (ה) 1 להעברת כל הצעות תיקון החוקה שלא תוצבענה בוועידה למרכז.
3. מזכירות התנועה תבחר בפתח ישיבת המרכז הראשונה שתתקיים לאחר נעילת הוועידה ולא יאוחר מיום 15.3.14 כאשר בהמשך אותה ישיבה יוכל יו"ר המרכז, אם ירצה בכך להגיש את ההצעה בקשר לאיחוד עם ישראל ביתנו, כפי שנוסחה לקראת ישיבת מיום 18.12.13 אין באמור לעיל למנוע דיון בנושאים נוספים ע"פ החוקה ובלבד שלא יועלו הצעות בנוגע לתיקוני החוקה בישיבה זו
4. בחודש יוני תתקיים ישיבת מרכז נוספת אשר גם בה לא יועלו הצעות לתיקוני חוקה.
5. כל ההצעות לתיקון החוקה יוצבעו כמקשה אחת בישיבת מרכז בין ראש השנה תשע"ה לבין 31/12/14.

(-)

(-)

(-)

חבר ביה"ד עו"ד ע. ויזר

חבר נשיאות ביה"ד עו"ד א. בוכניק

נשיא ביה"ד עו"ד מ. קליינר

19.12.13 – ט"ז בכסלו, תשע"ד
עתירה מס' 1208-

בעניין: עו"ד אביעד ויסולי

משיבים: ח"כ דני דנון יו"ר ועידת הליכוד ה-4 ויו"ר ועדת חוקה
נשיאות ועידת הליכוד ה-4
יו"ר הליכוד
מנהלת הליכוד

פסק-דין

לפנינו עתירה של עו"ד אביעד ויסולי הנוגעת ליישום הסכם הפשרה מיום 11.7.13 בעתירתו המקורית של העותר (1164/13), אשר קיבל תוקף של פסק דין. לעתירתו זו של עו"ד ויסולי קדמה עתירה 1206/13 של שבח שטרן ואח. שביקשו סעד דומה לסעד המבוקש בעתירה זו. העותר הנוכחי צורף כמשיב לעתירתו של מר שטרן. הדיון בעתירה 1206/13 התקיים בהרכב של חמשה שופטים ביום 10.12.13 ובסופו הגיעו העותרים והמשיבים להסכמה שאומצה על ידי בית הדין. העותר הודיע כבר במעמד ההחלטה שההסכמה אינה על דעתו והוא שומר לעצמו הזכות לעתור לבית הדין. בעתירתו שלפנינו מבקש העותר שלא לנעול את ועידת הליכוד ביום ה-19.12.13 אלא לקיים מושב נוסף של הוועידה היות ורק כך ניתן לדידו לתקן את הפגמים ביישום ההחלטה בעתירה. 1164/13. העותר מבקש שלא לנעול הוועידה עד לסיום הדיון בכל תיקוני החוקה שהוגשו לוועדת החוקה ולדון בהן כמקשה אחת. מן הראוי לציין כבר בראשית הדברים, כי מול הדמיון בין העתירות בכל הנוגע לסעד המבוקש, הרי בעתירה שלפנינו הועלו נימוקים נוספים על אלה שהעלה מר שטרן.

טיעוני הצדדים

עו"ד ויסולי טוען שעל פי ההחלטה מיום 11.7.13 צריך היה לדון בוועדת החוקה בכל ההחלטות שהוגשו לוועדת החוקה, להצביע עליהן ולהגיש לוועידה כמקשה אחת את ההחלטות שאושר בוועדה.

עו"ד ויסולי טוען שההצעה להעביר למרכז את מרבית תיקוני החוקה ע"פ סעיף 55 ה(1) המאפשר קבלת התיקונים ברוב רגיל, ולא ברוב המיוחס אליו נדרשים תיקוני חוקה במרכז, עלתה בדיון בבית הדין בדיון ביום 11/7/13 והוא התנגד לה.

עו"ד ויסולי טען שלמרות שכל צירי הוועידה הופכים לחברי מרכז וגם הרוב הנדרש הוא אותו רוב כאמור, ישנם הבדלים מהותיים בין דיון בוועידה לדיון במרכז. כך ח"כ דני דנון, המשיב 1, נגוע לטענתו של העותר בנגוד אינטרסים חמור כי לולא היה יו"ר המרכז בנוסף להיותו יו"ר הוועידה לא היה מסכים להעברת מרבית תיקוני החוקה למרכז על פי סעיף 55 ה 1. מה גם שחופש הפעולה של

הליכוד

בית הדין העליון

יו"ר המרכז, לדעת העותר, גדול מהחופש ממנו הוא נהנה כיו"ר הוועידה באשר בכובעו זה הוא מוגבל על ידי נשיאות שהוא עומד בראשה שהיא המוסמכת לקבוע מועדי כינוס ולא היו"ר בעצמו. כן טוען ויסולי שלא ניתן לדון בהצעות לתיקוני חוקה במושב הנוכחי באשר לא הובאו לידיעת החברים 14 יום לפני הכינוס בניגוד לסעיף 57 ב(ב), והועדה גם התנהלה ללא תקנון בניגוד לסעיף 57ב(א).

בא כח המשיבים עו"ד אבי הלוי ציין שבניגוד לטענות העותר, כינוס יו"ר הוועידה 3 ישיבות ארוכות בהן התקיים דיון מעמיק בהצעות שנדונו תוך מאמץ להגיע להסכמה רחבה בין חברי ועדת החוקה, המציעים ובכירים בליכוד. אלא שבשל ריבוי ההצעות, הגיעו לדיון בוועדה רק מיעוטן. לדבריו ההסדר בסעיף 55 ה (1) צפה בדיוק אפשרות שכזו ולכן לא בכדי קצבה החוקה תקופה ממושכת של 18 חדשים בהן המרכז נהנה מהאפשרות לדון בהצעות שהועברו על ידי הוועידה למרכז, על פי סעיף זה, באותה סמכות כמו היה ועידה.

עו"ד הלוי טוען כי אין בסיס בנוסח ההחלטה מיום 11/7 לטענת העותר כאילו מתחייבת העלאת תיקוני החוקה כולם לדיון אך ורק בוועידה. ואילו באשר לליקויים המנהליים שהציג העותר הם מזעריים. כך למשל גם אם ההצעות הגיעו לחברי המרכז 13 או אפילו 9 ימים לפני הישיבה זה איננו בדיוק מקרה של מחטף. בא כח הליכוד מסכים עם העותר בדבר הייתרון בקיום הדיון בהחלטות החוקה כמקשה אחת.

בדיון שהתקיים בפנינו השתתף גם יו"ר הוועידה ואילו מר שטרן שהוזמן להשתתף בדיון לא הצליח להגיע בשל ספיחי הסופה בשילה. בדיון הגיעו העותר והמשיבים להסכמות בנושאים שנדונו אך לא התקבלה הסכמתו של שטרן.

בינתיים גם התכנסה הוועידה ולא הסמיכה את המרכז לדון בתיקוני החוקה. בכך נשמט הבסיס של הפשרה עם שבח שטרן באשר לא ניתן ליישם את סעיף 1 לפסק הדין העומד בבסיס הפשרה עם מר שטרן.

בנסיבות אלה לא נותר לנו אלא לקבל באופן חלקי את העתירה ואנו מחליטים כדלקמן:

הואיל ובתוקף הנסיבות תתקיים ישיבת ועידה נוספת אנו יכולים להסתפק בקביעה כי אין דעתנו נוחה מהחריגות מהחוקה ואנו מצפים שלקראת מושב הוועידה הנוסף יוקפד כי ההתנהלות תהיה על פי לוחות הזמנים והנהלים הקבועים בחוקה.

מאידך לא מקובלת עלינו העמדה שהוצגה בעתירה לדון בכל ההצעות לתיקון החוקה בוועידה שמשמעותה נעילת הוועידה בעוד שנה וחצי בלא בחירת מוסדות, גם נוסח ההחלטה בעתירה 1164/13 אינו תומך לדעתנו בפרשנות זו של העותר. עמדת הצדדים בענין קיום ההצעות בתיקוני החוקה כמקשה אחת מקובלת עלינו.

אשר על כן אנו מחליטים

1. ישיבת ועידה נוספת תתקיים לא יאוחר מיום 6.2.14 והיא תדון אך ורק בכל הנושאים וההצעות לשינוי החוקה, העוסקים בבחירות למזכירות, ללשכה, לצעירי הליכוד ולייצוג המייסדים במוסדות תנועה.
2. הוועידה תנעל בסיום הישיבה הנ"ל ובלבד שטרם נעילתה תקבל הוועידה הצעה ע"פ סעיף 55 (ה) 1 להעברת כל הצעות תיקון החוקה שלא תוצבענה בוועידה למרכז.
3. מזכירות התנועה תבחר בפתח ישיבת המרכז הראשונה שתתקיים לאחר נעילת הוועידה ולא יאוחר מיום 15.3.14 כאשר בהמשך אותה ישיבה יוכל יו"ר המרכז, אם ירצה בכך להגיש את ההצעה בקשר לאיחוד עם ישראל ביתנו, כפי שנוסחה לקראת ישיבת מיום 18.12.13 אין באמור לעיל למנוע דיון בנושאים נוספים ע"פ החוקה ובלבד שלא יועלו הצעות בנוגע לתיקוני החוקה בישיבה זו
4. בחודש יוני תתקיים ישיבת מרכז נוספת אשר גם בה לא יועלו הצעות לתיקוני חוקה.
5. כל ההצעות לתיקון החוקה יוצבעו כמקשה אחת בישיבת מרכז בין ראש השנה תשע"ה לבין 31/12/14.

(-)

(-)

(-)

חבר ביה"ד עו"ד ע. ויזר

חבר נשיאות ביה"ד עו"ד א. בוכניק

נשיא ביה"ד עו"ד מ. קליינר

ס"כ - 13 / א

22.1.14

בקשות לדיון נוסף בעתירה מס' 1208-13

בעניין: עו"ד אביעד ויסולי
רח' דישראל 36, חיפה

נגד

1. ח"כ דני דנון, יו"ר ועידת הליכוד ה-4 ויו"ר ועדת החוקה
2. נשיאות ועדת הליכוד ה-4
3. יו"ר הליכוד
4. מפלגת הליכוד
5. מנהלת הליכוד
כולם ע"י בא כוחם עו"ד אבי הלוי
כנרת (המושבה) ד.נ. עמק הירדן 15105
6. שבח שטרן
שילה, ד.נ. בנימין

בעניין: ח"כ דני דנון, יו"ר ועידת הליכוד ה-4 ויו"ר ועדת החוקה
נשיאות ועדת הליכוד ה-4
ב"כ עו"ד תומר רייף

נגד

1. עו"ד אביעד ויסולי
רח' דישראל 36, חיפה
2. מר שבח שטרן
שילה, רח' הקטורת 173, ד"נ אפרים 4483000
3. יו"ר הליכוד
מפלגת הליכוד
מנהלת הליכוד
כולם ע"י בא כוחם עו"ד אבי הלוי
כנרת (המושבה) ד.נ. עמק הירדן 15105
(צורף כמשיב עפ"י בקשתו על דעת ביה"ד)

פסק דין

עו"ד עמנואל ויזר:

רקע עובדתי:

1. דיון נוסף זה הינו תולדה של ההתרחשויות הקשורות בוועידת הליכוד, שארעו בשנתיים האחרונות, כמפורט להלן.
2. ע"פ סי' 52(א) לחוקת הליכוד, אמורה ועידת הליכוד, המוגדרת כמוסד העליון של תנועת הליכוד, להתכנס לראשונה בתוך 90 יום מפרסום תוצאות הבחירות לצירי הוועידה.
3. על אף ההוראה המפורשת בחוקה, במשך קרוב לשנה וחצי לאחר הבחירות לצירי ועידת הליכוד הרביעית, נמנעו יו"ר ועדת הבחירות ויו"ר תנועת הליכוד מלכנס את הוועידה ובסופו של דבר נאלצו לעשות זאת רק תחת צו של בית המשפט המחוזי בת"א. הוועידה כונסה למושב ראשון במאי 2012 – מושב בו לא נעשה למעשה דבר, שכן מינהלת הליכוד לא היתה ערוכה לאפשרות של צורך בהצבעות חשאיות.
4. על אף התחייבות מפורשת לכנס את הוועידה בתוך זמן קצר, לא כונסה הוועידה. בחודש ספטמבר 2012, בעקבות עתירה, הורה בית הדין של הליכוד לכנס את הוועידה בהקדם, אך בחודש אוקטובר 2012 הוכרז על בחירות כלליות ובית הדין נעתר לבקשת מינהלת התנועה ודחה את כינוס הוועידה עד לאחר הבחירות הכלליות.
5. דא עקא, שגם לאחר קיום הבחירות הכלליות לא כונסה הוועידה. כינוס הוועידה התאפשר רק בעקבות פסק דינו של בית המשפט המחוזי בהפ' (ת"א) 52489-01-13, אביעד נטוביץ נ' מפלגת הליכוד, שהורה לכנס את הוועידה עוד במהלך חודש יוני 2013 ולבחור את בעלי התפקידים. בפסק דינו, הביע כבוד השופט חגי ברנר את עמדתו במספר נושאים הנוגעים אף לענייננו.
6. כך, לגבי אי קיום החלטות בית הדין, נאמר בסי' 24 לפסק הדין:

יתר על כן, בית הדין של הליכוד פסק עוד ביום 27.9.2012 כי נכון למועד החלטתו חלפו כבר ארבעה חודשים מאז המושב הראשון של הוועידה וכי מדובר בזמן רב ביותר שבמהלכו ניתן היה להסדיר את העניינים הטכניים כדי לערוך הצבעה חשאית. על כן הורה בית הדין לכנס את המושב השני של ועידת הליכוד על מנת לבחור את בעלי התפקידים בהתאם לחוקה. הוראה זו לא קויימה על ידי המשיבות.

(ההדגשה לא במקור – ע.ו.).
7. ובסי' 25, בנוגע לדחיות המתמשכות בכינוס הוועידה:

.....הדחיות הללו עומדות בניגוד גמור להוראות הברורות והמפורשות של חוקת הליכוד. אין איפוא מנוס מקביעה כי ההחלטה שלא לכנס את הוועידה מיד לאחר הבחירות לכנסת, כמו גם ההחלטה מיום 5.5.2013 שאישרה דחיה ממושכת נוספת, ניתנו תוך חריגה מסמכות.

8. בס' 26 לפסק הדין נאמר:

זאת ועוד, המשיבות לא עשו דבר על מנת לכנס את הועידה מיד לאחר הבחירות לכנסת ישראל, וזאת תוך הפרה ברורה של הוראות בית הדין בענין זה. ודוק: מאז נערכו הבחירות לכנסת ועד היום, חלפו להם למעלה מארבעה חודשים. מכאן שהמשיבות במו ידיהן קלעו את עצמן למצב שבו הבחירות לרשויות המקומיות קרבות ובאות, והמושב השני של הועידה טרם כונס. הן מושתקות איפוא מלהאחזו כיום בטיעון שבשל הבחירות הקרבות לרשויות המקומיות, לא יהיה זה רצוי לכנס את ועידת הליכוד כעת.
(ההדגשה לא במקור – ע.ו.)

9. וכבוד השופט ברנר סיכם את הנושא בס' 30 לפסק הדין כשקבע:

סיכומו של דבר, **המנעותם של הגורמים המוסמכים לכך במשיבות מכינוס המושב השני של ועידת הליכוד לשם בחירת בעלי תפקידים למוסדות המפלגה, מהווה חריגה מסמכות והפרה ברורה של חוקת הליכוד**, באופן שמצדיק ואף מחייב התערבות של בית המשפט לשם הסרת הפגיעה במבקשים.

(ההדגשות לא במקור – ע.ו.)

10. משנבחרו בעלי התפקידים, ביקשו יו"ר התנועה ויו"ר הועידה לכנס מושב נוסף בחודש יולי 2013 כדי לנעול את הועידה בטרם ביצעה פעולה כלשהי, שכן ע"פ ס' 52(א) לחוקה על הועידה להינעל לא יאוחר מ 90 יום ממועד פתיחתה. בעקבות כך, הגיש עו"ד אביעד ויסולי לבית הדין את עתירה מס' 1164/13, בה עתר למנוע את נעילת הועידה ולקיים מושב ועידה נוסף בו יוחלט על כל תיקוני החוקה המוצעים, כמקשה אחת (קרי – הצבעה בפעם אחת על כל ההצעות לתיקוני החוקה). במהלך הדיון בעתירה, הגיעו הצדדים להסכמות שקיבלו תוקף של פסק דין. ואלו עיקרי ההסכמות:

א. הועידה לא תינעל במושב שנקבע לחודש יולי ולא יתקיימו במושב זה הצבעות.

ב. נשיאות הועידה תפרסם לוח זמנים להגשת הצעות לתיקוני חוקה.

ג. בגלל מועד הבחירות המוניציפאליות, יידחה מושב נוסף של הועידה ויתקיים רק בין 22.10.13 ו- 15.12.13 ובו יצביעו על כל ההצעות שתוגשנה.

11. שוב לא נשמר לוח הזמנים (שכאמור ניתן לו תוקף של פסק דין) והמשיבים בעתירה 1164/13 זימנו את מושב הועידה באיחור של שלושה ימים, ל- 18.12.13, כשגם הפעם הם מבקשים לנעול את הועידה ולהצביע רק על מספר קטן של הצעות לתיקון חוקה.

12. בעקבות זימון הועידה, הגיש מר שבח שטרן את עתירה 1206/13, שבה, לכאורה, התבקש בית הדין להבהיר את פסק הדין בעתירה 1164/13, אך בפועל התבקש בית הדין למנוע את נעילת הועידה עד להצבעה על כל ההצעות לתיקון החוקה. המשיבים טענו כי יש לנעול את הועידה תוך שימוש בס' 55(ה)(1), שכן חלפו 90 הימים המוקצים לפעולתה ואין מניעה לפעול ע"פ ס' 55(ה)(1) ולהצביע על תיקוני החוקה במהלך 18 החודשים הבאים.

13. גם הפעם, הגיעו הצדדים להסכמה, שקיבלה תוקף של פסק דין, ולפיה תינעל הועידה ביום 19.12.13 לאחר שתועלה לפנייה הצעה להסמיך את מרכז הליכוד לקבל החלטות בנוגע לתיקוני החוקה, ע"פ ס' 55(ה)(1), ברוב רגיל. כמו כן, נקבע כינוס מרכז לחודש פברואר 2014 בו אמורה היתה להיבחר המזכירות, כשלצורך בחירתה היה המרכז אמור לקבל החלטות במספר הצעות החלטה העוסקות בהליכי הבחירה למזכירות וכן בכל יתר ההצעות שתספיק ועדת החוקה להכין עד אז. עוד נקבע, שההצבעה על כל שאר תיקוני החוקה תתקיים בישיבה של מרכז הליכוד שתכנס בין ראש השנה תשע"ה ו- 31.12.14.
14. עו"ד ויסולי, שהיה בין המשיבים בעתירה 1206/13, הודיע שהוא אינו מצטרף להסכמה ובכוונתו לעתור בעניין. ואכן, הגיש את עתירה 1208/13, במסגרתה עתר שלא לאפשר את נעילת הועידה במושב שזומן ליום 18.12.14, אלא לקבוע מועד נוסף לכינוס הועידה, שבו יצביעו צירי הועידה על כל ההצעות לתיקון חוקה כמקשה אחת. גם בעתירה זו עשה בית הדין מאמץ להגיע לפשרה מוסכמת, אך הדבר לא צלח הפעם.
15. למרבה הצער, בניגוד להסכם הפשרה עם מר שבח שטרן בעתירה 1203/13 לא הועלתה בפני הועידה ההצעה להסמיך את המרכז ע"פ ס' 55(ה)(1). כתוצאה מכך, הועידה לא ננעלה.
16. בעקבות האמור לעיל, נתן בית הדין החלטה בעתירה 1208/13 וקבע כי כינוס המרכז שנקבע לחודש פברואר יתכנס כמושב ועידה שבו יוצע לוועידה להסמיך את המרכז ע"פ ס' 55(ה)(1) ויצביעו רק על ההצעות לתיקוני חוקה הנוגעות לבחירות למזכירות, ללשכה, ולייצוג המייסדים וצעירי הליכוד במוסדות התנועה. עוד נקבע כי כל שאר ההצעות לתיקון חוקה יועלו להצבעה בכינוס המרכז שיתקיים בין ראש השנה תשע"ה ו- 31.12.2014.
17. על החלטה זו, הוגשו בקשות לדיון נוסף הן ע"י עו"ד ויסולי והן ע"י יו"ר הועידה ונשיאות הועידה, שהתפצלו מהמשיבים האחרים. הטענה העיקרית העולה מבקשות אלו הינה כי בית הדין פעל בחוסר סמכות כשקבע לוחות זמנים לכינוס הועידה והמרכז והטיל מגבלות על תוכן הכינוסים, שכן נושאים אלו אמורים להיות בסמכות הועידה והמרכז.
18. נשיאות בית הדין נענתה לבקשות, ומשנסיון נוסף להגעה להסכמות לא צלח, ניתנת החלטה זו.

דיון:

19. חוקת הליכוד, כחוקתם של גופים וולונטריים אחרים, מהווה מעין חוזה בין חבריה. כך, נאמר בע"א 189/76 מפלגת העבודה הישראלית נ' לוי, פ"ד לא(2) 265:
- "לכל הדעות, חוקת מפלגת העבודה מהווה חוזה בין המפלגה לבין חבריה. ... מחובת מוסדות המפלגה לכלכל את מעשיהם על פי החוקה, ומזכותו של חבר המפלגה לקבל מבית המשפט את הסעד הדרוש למניעת סטייה או חריגה מהוראות החוקה."
20. לפיכך, בית הדין, בהיותו חלק מגופי תנועת הליכוד, מוזהר אף הוא לפעול ע"פ החוקה ולא לחרוג מסמכותו.

21. אכן, כפי שמציין עו"ד ויסולי בפרק הנימוקים שבבקשתו לדיון נוסף:

1. סעיף 126 בחוקת הליכוד קובע כדלקמן:

'אין בסמכויות בית הדין כדי להקנות לו מעמד בקביעת מדיניות התנועה או

בנושאים הנתונים לשיקול דעתם של מוסדות התנועה או ועדותיהם'.

בסעיף 55(א) בחוקת הליכוד נקבע:

'הועידה מוסמכת להחליט על חוקת התנועה ולשנות אותה מעת לעת ברוב

של המשתתפים בהצבעה'.

וכן בסעיף 56א בחוקת הליכוד נקבע:

'סדר יומה של הוועידה ייקבע על ידי יו"ר התנועה. הועידה רשאית לשנות

את סדר יומה שנקבע על ידי יו"ר התנועה'''

22. האם חרג בית הדין מסמכותו וקיבל החלטות בניגוד להוראות החוקה? הכל הכבוד, איני סבור כך. המצב בו נתונה כיום תנועת הליכוד, הינו מצב שלא נחזה בחוקה והיא אינה נותנת לו פתרון. מצד אחד, אכן תקופת 90 הימים מאז כינוס הועידה הראשון חלפה זה מזמן והועידה היתה, לפיכך, אמורה להינעל זה מכבר. מצד שני, הגורמים הממהרים עתה להביא לנעילת הועידה, הם אלה האחראים לכך שהיא לא יכלה לפעול במסגרת הזמנים הקבועים בחוקת הליכוד. בין היתר משביקשו דחיות לצורך הבחירות הכלליות לכנסת והבחירות לרשויות המקומיות.

23. במצב הנוכחי, לא ניתן לקבל שום החלטה שתאפשר פעולה התואמת את החוקה. השארת הועידה כועידה פעילה לאורך זמן, נוגדת את גישת החוקה לפיה יש לקצוב את משך פעולתה של הועידה. מנגד, נעילת הועידה מבלי שיובטח כי יתקיימו דיונים בהצעות לתיקוני חוקה, עלולה להביא לכך שכפי שנהגו עד כה, ימשיכו חלק מהמשיבים למנוע את כינוס הועידה והמרכז ומשמעה שלילת יכולתם של הועידה והמרכז מלמלא אחד מתפקידיהם החשובים – הצבעה על תיקוני חוקה.

24. בנסיבות אלו, על בית הדין לילך בדרך שהותוותה ע"י בית המשפט העליון ב עא 672/81 עמיתני מלון ירושלים ואחי נ' דוד טייק ואחי, פ"ד מ(3) 169, 198:

"תורת ה"הקיום בקירוב" (pres-cy) אכן אומצה בפסיקתו של בית-משפט זה, שקדמה לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), ולחוק החוזים (חלק כללי) (ראה לעניין זה למשל את ע"א 79/49 [3], בעמ' 387). כאמור שם, אם הצדדים התקשרו מדעת בחוזה מסוים, ובהגיע שעת ביצועו מתברר שאין אפשרות לקיימו ככתבו וכלשונו ממש, רשאי בית המשפט להוסיף נופך משלו בצורת שינויים קלים, לא יסודיים, כדי להגשים את כוונתם העיקרית של הצדדים..."

... הרעיון העיקרי, המונח ביסודה של גישה זו, הוא, כי כל מקום בו ניתן לאכוף את החוזה, תהיה לבית המשפט נטייה לחפש דרכים לממש את כוונתם הבסיסית של הצדדים. בית המשפט ייזהר, כמובן, מקביעת תנאים חדשים, המשנים את אופיו של החוזה או של חלק עיקרי ממנו. המדובר, כאמור, על ביצוע בערך או "בקירוב" אך לא בעריכת הסדר חוזי חדש, כאשר הצדדים לא שיערו בנפשם בעת כריתת החוזה כי כך יקוים....

.... תורת הביצוע בקירוב נשאבה מן המשפט המקובל באמצעות סימן 46 לדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל, 1922, אך גם לאחר תחילתה של החקיקה הישראלית החדשה בתחום דיני חוזים, אשר שללה את ההתייחסות לסימן 46, שב ונפנה בית המשפט לתורת הביצוע בקירוב (ראה למשל: ע"א 289/78 [5], בעמ' 20; ע"א 216/80 [6], בעמ' 568).

לעניין זה אני נכון לצעוד בתוך התחומים שהותוו בסעיף 25 לחוק החוזים (חלק כללי). הסעיף מתייחס, כידוע, לכך, שחוזה יפורש לפי אומדנתם של הצדדים, כפי שהיא משתמעת מתוך החוזה; ואם ניתן ללמוד מתוך אומדנתם - ובמידה שזו אינה משתמעת מתוך החוזה, מתוך הנסיבות - כי הצדדים לחוזה היו נכונים גם לקיום תוך סטייה קלה או - כשונו של השופט זילברג - כתוספת נופך או תוך גריעת נופך ובלבד שיקוים העיקר עליו נסב החוזה, וקיום כאמור הוא במסגרת הדרך המקובלת ובתום-לב, כנדרש לפי סעיף 39 לחוק הנ"ל, הרי מותרת מודיפיקאציה קלה של ההתחייבויות, שיש בהן משום קיום החוזה. במישור זה על בית המשפט להיזהר, כמקובל עלינו, מעריכתו של החוזה במקום הצדדים, אך כאשר פרשנותו של החוזה על-פי היסודות המוצגים בסעיף 25 מתיישבת עם סטייה קלה, וקיומו כאמור מתיישב עם הנדרש על-פי סעיף 39, הרי ניתן גם להגשים את המטרה הבסיסית, המצדדת בפרשנות המקיימת את החוזה."

25. דברים אלה, יפים אף לענייננו. כאמור לעיל, במצב הנוכחי לא ניתן לקיים את הוראות החוקה כלשונו. לפיכך, על בית הדין לפרש את הכוונה שמאחורי הוראות החוקה ולאפשר לקיימה בקירוב. במקרה דנן, המדובר בקציבת משך פעולתה של הועידה כדי לאפשר את תחילת פעולתו של מרכז הליכוד והתפקידים המוטלים עליו, וזאת תוך שמירה על זכויותיהם של חברי הליכוד להציע הצעות לתיקוני חוקה שיידונו ויועלו להצבעה בלוח זמנים סביר.

26. קראתי בעיון את סקירתו המעמיקה של חברי, עו"ד יצחק בם, באשר להיקפו וטיבו של הדיון הנוסף, אך עם כל היותם של הדברים שובי לב, איני יכול להסכים עימם. עו"ד בם מסתמך על הלכה שקבע כבי' השופט תאודור אור בפרשת זגורי, כדי לקבוע שבית הדין רשאי לדון בנושאים נוספים ולא רק בנושא העקרוני, אלא שבאותה פרשה הבהיר כבוד השופט אור מה הם הנושאים הנושאים הנוספים בהם ניתן לדון ובאילו נסיבות:

"אם הוחלט על דיון נוסף על סמך חשיבות הלכה שנקבעה, לא ימנע הדבר

מבית-המשפט לדון בשאלות העלולות להכריע את הדין, אם כאלה מתגלות

במהלך טיעון הצדדים. הדיון הנוסף נועד, בסופו של דבר, להביא לתוצאה

המשפטית הנכונה באותו עניין אשר הועמד לדיון נוסף."

(עמ' 635, מול האות א) (ההדגשה לא במקור – ע.1.)

27. בענייננו, אין מדובר בנושאים שעלולים להכריע את הדין ובודאי לא בנושאים שעלו במהלך טיעון הצדדים. המדובר בנושאים שעלו כבר במסגרת הדיון הראשון וממילא נלקחו בחשבון בעת מתן פסק הדין הראשון.

28. זאת ועוד – כבי' השופט אור הבהיר שההרחבת נושאי הדיון נעשית כדי להגיע לתוצאה המשפטית הנכונה בעניין שהועמד לדיון נוסף. בפרשת זגורי, הנושאים הנוספים שנדונו היו נושאים שההכרעה בהם קבעה אם הנאשם יורשע ברצח או יזוכה – ואין ספק שההכרעה השפיעה על התוצאה המשפטית. לעומת זאת, בענייננו אין מדובר בשאלה משפטית אלא בשאלה של לוחות זמנים – שאלה פרוצדורלית בלבד. בנסיבות אלו, אין מקום להרחיב את היקף הדיון.

29. גם החלטת נשיאות בית הדין בדבר קיום הדיון הנוסף, מבהירה כי הסמכות לקיים דיון נוסף גם כשהטיעונים בעלי אופי "ערעורי" קיימות במקרים חריגים. ההחלטה אמנם קבעה שבפנינו נושא חריג, אך זאת בהתייחס לשאלת התערבות בית הדין ולא לגבי שאלת לוח הזמנים, שאינה אלא שאלה פרוצדורלית.

30. לא זו אף זו – החלטת הנשיאות בדבר קיום הדיון הנוסף מבהירה כי היא נובעת מכך שממילא אמור להתקיים דיון נוסף בעתירה אחרת שעניינה דומה לשלנו – שאלת הסמכויות ויחסי הגומלין בין מוסדות הליכוד.

31. עו"ד בם מתבסס גם על סמכותו של בית הדין לפסוק תוך חריגה מהדין המהותי, אלא שלטעמי סמכות זו אינה חלה על חריגה מהוראות החוקה, שכן היא המסמך מכוחו פועל בית הדין – ובענייננו החוקה היא הקובעת כי דיון נוסף יתקיים רק בנושא עקרוני.

32. אשר על כן, לו דעתי נשמעת, יש לקבוע כי בית הדין פעל במסגרת סמכותו ומשפעל כך, אין מקום להתערב בהחלטתו ויש להותיר את ההחלטה שניתנה בעתירה 1208/13, על כנה.

עו"ד יצחק בם

1. אני מסכים לאמור בפסק דינו של חברי עו"ד וייזר בעניין סמכות בית הדין. גם ההנמקה היפה בדבר ביצוע בקירוב מקובלת עליי והיא בעיני נכונה גם לנוכח הוראות סעיף 61 לחוק החוזים (חלק כללי), תשלי"ג-1973. עם זאת, אבקש להוסיף כמה דברים משלי ולהציע תוצאה מעט שונה מדחיית העתירה.
2. העותר עו"ד ויסולי מלין בעיקר על כך, שיצא מבית הדין ובידו סעד שאותו לא ביקש ושאינו מיטיב את מצבו, אלא, לשיטתו מרע אותו. העותר ביקש לאכוף את פסק הדין המוסכם שניתן בעתירה מס' 1164/13 בעניינו, ולקבוע כי הוועידה לא תינעל, אלא תתכנס לכינוס נוסף בו תצביע על כל ההצעות לתיקון החוקה כמקשה אחת. החלטת בית הדין מגבילה את סמכויות הוועידה בכינוסה הנוסף ואת סדר יומה ואף קובעת קביעות ביחס לכינוסי מרכז הליכוד לאחר נעילת הוועידה וסדר יומו. לשיטת העותר, מדובר בהוראות המקצצות בסמכויות הוועידה והחורגות מן הסעדים שהעותר ביקש ומן העניינים שנדונו בעתירה. הן גם מכרסמות בפסק הדין המוסכם שניתן בעתירה מס' 1164/13.
3. דין העתירה להידחות מכמה טעמים. ראשית, ברגיל בית המשפט בשיטה אדוורסארית כבול ליריעת המחלוקת שפורסים בפניו בעלי הדין בכתבי טענות ואין הוא יכול להכריע בסוגיה שלא הונחה בפניו, או להושיט סעד שלא נתבקש על ידי בעל דין. מצבו של בית דין תנועתי שונה בהקשר זה. בית הדין הנו טריבונול פנימי, שאינו כבול לכללי הפרוצדורה הנוקשה ולדיני ראיות. לכן, לא ניתן לומר כי בית דין חורג מסמכותו כשהוא נותן סעד שונה מזה שנתבקש בעתירה. הדיון בבית הדין הנו דינמי ובמהלך הדיון עשויות להתעורר שאלות ופתרונות אשר הצדדים לא התייחסו אליהם בכתבי הטענות. במצב זה, שומה על בית הדין לשמוע את טענות הצדדים ולאפשר להם להביע עמדתם ביחס לשאלות המתעוררות ולפתרונות המצועים, אולם כל עוד קיבלו הצדדים את יומם בבית הדין, אין בית הדין כבול ליריעה שנפרסה בכתבי הטענות בשלשלאות של ברזל. משכך, דין הטענה בדבר חריגה מסמכות להידחות.
4. שנית, איני חושב שהסעד שקיבל העותר שונה באופן מהותי מן הסעד שנתבקש. העותר ביקש שנורה על קיום כינוס נוסף של הוועידה בה יובאו להצבעה כל התיקונים לחוקה כפי שהוגשה כמקשה אחת. בית הדין הורה כי אכן ייערך כינוס נוסף של הוועידה ובו יובאו להצבעה חלק מן התיקונים המוצעים – אלה הנוגעים בעניינים דחופים של המוסדות שעל המרכז לבחור בכינוסו הראשון, ואילו יתר התיקונים יובאו להצבעה בכינוס של המרכז שייערך לא יאוחר מתאריך שקבע בית הדין. מדובר בקבלה חלקית של העתירה, כאשר העותר יוצא מבית הדין וחלק ממבוקשו בידו. ייערך הכינוס הנוסף של הוועידה, אך לא כל התיקונים המוצעים יובאו בו להצבעה, אלא אך אלה הדחופים ואחרים יובאו להצבעה במרכז. מותר לו לבית הדין לקבל עתירה באופן חלקי ואין בכך כל פסול. אגב, איני רואה מקום לתרעומת מכך שהתיקונים אינם מובאים להצבעה כמקשה אחת – עניין זה לא נדון במפורש בפסק הדין המוסכם בעתירה מס' 1164/13, והוא אך פועל יוצא של ההסכמה לערוך כינוס אחד נוסף של הוועידה. הואיל והעותר עצמו עתר לעריכת כינוס נוסף של הוועידה, אין לומר כי "פיצול" המקשה מהווה חריגה מסמכות.

5. טענה נוספת בפי העותר נוגעת לסמכותו של בית הדין לקבוע סדר יומה של הוועידה ואת סדר יומו של המרכז שיתכנס לאחר הוועידה. העותר טוען שבהגבלת הנושאים שיידונו בכינוס הוועידה ובקביעת סדר היום ומועדי כינוס המרכז, בית הדין חרג מסמכותו. עם כל הכבוד, אין בידי לקבל טענה זו.
6. כלל הוא שהמרובה מחזיק את המועט. (ר' בג"צ 7824/98 ציון חברה לביטוח נ' המפקח על הביטוח, פ"ד נד(3) 577, 590; ער"מ 2/83 נאות נ' עיריית חיפה, פ"ד לז(4) 183, 186; בג"צ 69/81 אבו עיטה נ' מפקד אזור יהודה ושומרון, פ"ד לז(2) 197). אם בית הדין מוסמך להורות על כינוס נוסף של הוועידה, מוסמך הוא גם להתנות את החלטה הזו בתנאים ולסייגה בסייגים, ובכלל זה בכל הנוגע לעניינים לשמן תתכנס הוועידה. זאת בייחוד לנוכח המצב הבלתי רגיל שנוצר בעקבות העיכובים בכינוס הוועידה לאחר היבחרה והימשכותה של הוועידה.
7. ניתן להעלות תהייה, האם רשאי בית הדין להורות הוראה שאינה עולה, לכאורה, בקנה אחד עם פסק הדין המוסכם שניתן בעתירה מס' 1164/13. הרי שם נקבע, כי יהיה כינוס אחד של הוועידה, הכינוס יהיה לא יאוחר מה-15/12/13 ובו תתקיימה הצבעות של חברי הוועידה על הצעות החלטה ו/או תיקוני חוקה כפי שיוגשו. והנה עתה, בא בית הדין ומשנה את טעמו וקובע שיתקיים כינוס נוסף של הוועידה, אך בו תתקיימה הצבעה אך בנושאים מוגדרים ולא בכל הצעות החלטה ו/או תיקוני חוקה.
8. לפסק הדין המוסכם יש שני פנים – הסכם ופסק דין. הסכם כפוף הוא להוראות דיני החוזים. הוראות אלה משרות גם על פסק הדין, מכיוון שמדובר בפסק דין של בית דין תנועתי הפועל בהתאם לחוקת התנועה, אשר, כאמור, הנה חוזה בין התנועה לכלל חבריה ובין חבריה לבין עצמם.
9. פסק הדין וההסכם שביסודו אינם ניתנים עוד לביצוע, מכיוון שהמועד הקבוע בו חלף ומכיוון שלנוכח המספר הגבוה והבלתי צפוי של הצעות תיקון החוקה שהוגשה לוועדה, לא ניתן לסיים דיון בהן והכנתן להצבעה תוך זמן קצר. מנגד, מטעמים שונים שאין זה מקום לפרטם חלו עיכובים משמעותיים בכינוס הוועידה ועבודתה התארכה מעבר לזמן הקבוע בחוקה. במצב זה, המשך עבודתה של הוועידה והימנעות מפיזור מעמיקים את הפגם שנפל בהתנהלות שהביאה אותנו עד הלום. במצב זה, דוקרטינה של ביצוע בקירוב עליה עמד חברי עו"ד וייזר בפסק דינו פותח דרך לחילוץ מן המבוך שנוצר בעקבות סיכול האפשרות לקיים את פסק הדין המוסכם.
10. מן הטעמים האלה, סבורני, כי פסק הדין נשוא העתירה מתווה דרך נאותה לביצוע בקירוב של הסכמות שקיבלו תוקף של פסק דין בעתירה 1164/13. לא זו התוצאה שיחל לה העותר עת ביקש לאכוף את פסק הדין, אך זו התוצאה המיטבית שניתן להגיע אליה בהינתן האילוצים הקיימים.
11. במהלך הדיון הנוסף התעוררו קשיים מסויימים ביחס לחלק האופרטיבי של פסק הדין נשוא העתירה, והצדדים העירו על סוגיות שונות שניתן היה לפתור אותן טוב יותר במסגרת פסק הדין. בדיון הצדדים התייחסו להיקף הנושאים שהכינוס הקרוב של הוועידה יעסוק בו, חלון הזמנים לכינוס המרכז והחשש שמא הזמן שהקציב בית הדין לא יספיק לכינוס הוועידה. הואיל ובפסק דין בדיון נוסף עסקינו, עומדת השאלה, האם רשאי בית הדין לשנות מפסק הדין נשוא העתירה, הגם שהשינוי לא נובע מן העתירה לדיון נוסף ומן השאלות לגביהן הוחלט לקיים דיון נוסף.

12. סבורני, כי היקף הסמכויות של בית הדין בדיון נוסף הנו רחב ואין הוא מוגבל לגדרי השאלה שלגביה ניתן הדיון הנוסף.

13. ההלכה הנהוגה בבית המשפט העליון היא, שמשניתנה החלטה לקיים דיון נוסף אין בית המשפט מוגבל לשאלות שהוגדרו ויכול הוא להכריע במכלול השאלות שמעלים הצדדים. עמד על כך המשנה לנשיא תאודור אור בדנ"פ 4971/02 זגורי נ' מ"י, פ"ד נח(4) 483, עמ' 634-635:

...באותם עניינים שבהם הועמדו פסק־דין או בעיה לדיון נוסף, סמכותו של ההרכב בדיון הנוסף להחליט כל החלטה אשר ההרכב אשר נתן את פסק־הדין היה יכול לתת. לפיכך אם לא הוגבל הדיון הנוסף לבעיה או בעיות אשר צוינו בהחלטה על דיון נוסף, לא יהיה ההרכב מוגבל בנושאים שבהם הוא רשאי לדון. אכן, הדיון הנוסף נועד לדון, ככלל, בנושאים בעלי חשיבות משפטית, מקרים שבהם הלכה של בית־המשפט העליון סותרת הלכה קודמת שלו, או מקרים שבהם מוצדק לדון פעם נוספת בהלכה שנפסקה מחמת חשיבותה, קשיותה או חידושה. על־כן בית־המשפט יתמקד בדיון הנוסף באותן בעיות אשר הצדיקו את ההחלטה על דיון נוסף. זה הכלל, אך ייתכנו יוצאים מן הכלל. אם הוחלט על דיון נוסף על סמך חשיבות הלכה שנקבעה, לא ימנע הדבר מבית־המשפט לדון בשאלות העלולות להכריע את הדין, אם כאלה מתגלות במהלך טיעון הצדדים. הדיון הנוסף נועד, בסופו של דבר, להביא לתוצאה המשפטית הנכונה באותו עניין אשר הועמד לדיון נוסף.

נוכיר בעניין זה שסעיף 30(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], שהוא הנוגע לענייננו, מעניק לבית־המשפט העליון הדין בשלושה את הסמכות להחליט על קיום דיון נוסף עם מתן פסק־דין בלי שהוא מתנה החלטה כזו בכל תנאי, בשונה מסעיף 30(ב), העוסק בהחלטה לקיום דיון נוסף בפסק־הדין על־ידי הנשיא או על־ידי שופט שמונה לכך. אכן, ייתכנו מקרים שלא בהכרח שאלה משפטית קשה או חשובה היא שתהיה הנימוק להחלטה על דיון נוסף. אני יכול לתאר לעצמי מצב שבו ההרכב הדין בערעור או בעתירה לבג"ץ יסבור שבשל עצם הקושי להכריע במחלוקת, וכשנושא המחלוקת הוא בעל השלכות קשות, ראוי הדבר שהרכב מורחב ידון בה. די במקרה כזה בהערכה של הרכב השלושה אשר דן בתיק כי ראוי שהרכב מורחב אחר ידון בעניין כדי שההרכב יהיה רשאי להחליט על קיום דיון נוסף. סעיף 30(א), על־פי לשונו, מקנה לו סמכות כזו. מאליו מובן שרצוי הדבר שיעשה שימוש מועט בסמכות זו, ורק במקרים קיצוניים, כדי שקיומו של דיון נוסף לא יהפוך לעניין שיגרת.

אם נחזור לענייננו, ברי על סמך כל האמור לעיל כי לו ההחלטה על דיון נוסף לא הייתה מוגבלת כפי שהוגבלה, לא הייתה מניעה שההרכב בדיון הנוסף ידון בכל שאלה שעמדה בפני ההרכב אשר דן בערעור. וכבר היו דברים מעולם, שגם בדיון נוסף אשר הוחלט על קיומו בהסתמך על סעיף 30(ב), שההרכב בדיון נוסף חזר ודן במכלול השאלות, לרבות השאלות העובדתיות אשר באו בפני ערכאת הערעור (ראו: דנ"פ 3391/95 הנ"ל [17] וכן דנ"פ 4342/97 הנ"ל [5]). ללמדך שבדיון נוסף רשאי ההרכב, במקרים המתאימים, לדון במכלול הנושאים שבהם נדרשה ערכאת הערעור להכריע, ואין לומר במקרה כזה שההרכב כאילו נטל לעצמו, שלא כדין, סמכות של בית־משפט לערעורים. האם על התשובה להשתנות בענייננו

בשל נוסח ההחלטה על קיום הדיון הנוסף ולאור הוראת סעיף 30(ג) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב]?

דעתי היא שבנסיבות עניינינו יש להשיב על כך בשלילה. הנימוק לכך הוא שהטיעון של באי כוחם של בעלי הדין בפנינו התייחס, ובהרחבה, גם למחלוקת בין בעלי הדין במישורים אחרים, ולא רק בשאלת דיבור בית המשפט בשני קולות (הסוגיה שהועלתה לדיון נוסף באותו עניין, י.ב.).

14. אם זוהי ההלכה הנוהגת בבית המשפט העליון, הרי מקל וחומר בית דין תנועתי יכול לדון במכלול השאלות שעלו בפניו במהלך הדיון ואשר ההכרעה המקורית בהן דורשת תיקון. קל וחומר זה נלמד מן ההבדלים בין הוראות סעיף 30 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 ביחס לדיון נוסף, לבין הוראות סעיף 129 לחוקת הליכוד. בעוד שסעיף 30 לחוק בתי המשפט מציב משוכות גבוהות בפני האפשרות לקיום דיון נוסף ודורש כי נשיא בית המשפט יחליט כי "ההלכה שנפסקה בבית המשפט העליון עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיוותה או חידושה של הלכה שנפסקה בענין, יש... מקום לדיון נוסף". חוקת הליכוד אינה מציבה משוכה כה גבוהה, ומסתפקת בהיותו של נושא הדיון "עקרוני".

15. מעבר לכך, הנשיאות בהחלטתה על עריכת הדיון הנוסף ציינה, כי בהיעדר ערכאת ערעור פנים תנועתית, ניתן להגמיש מעט, במקרים המתאימים, את הכללים המבחינים בין דיון נוסף לערעור. אפשרות זו נלמדת גם מסעיף 124 לחוקת התנועה המאפשר שקילת שיקולים של טובת התנועה והמסמיך את בית הדין אף לסטות מן הדין המהותי. לדעתי, האפשרות כי במסגרת הדיון הנוסף יעשה בית הדין שינוי-מה בחלק האופרטיבי של החלטה נשוא הדיון הנוסף עולה בקנה אחד עם שורת הדין ואיננו נזקקים להוראות סעיף 124 לחוקה. אך וודאי סעיף 124 לחוקה עשוי להוות הצדקה נוספת לבחינה מחודשת של הקביעות בפסק הדין נשוא הדיון הנוסף.

16. סבורני, כי לפנינו אחד מאותם מקרים בהם, בעקבות הדיון שהתקיים בפנינו, והגם שהתקווה להביא את הצדדים לידי הסכמה נתבדתה, ניתן וראוי לערוך כמה תיקונים בחלק האופרטיבי של החלטת בית הדין בעתירה נשוא הדיון הנוסף.

17. ראשית, בצדק העיר מר שטרן, שהוזמן אף הוא להשתתף בדיון הנוסף, כי קיימים נושאים נוספים הנוגעים לבחירת מוסדות התנועה שלא נכללו בסעיף 1 לחלק האופרטיבי של פסק הדין ואשר מן הראוי שתיקוני החוקה לגביהם יידונו בכינוס הקרוב של הוועידה, אחרת הדיון בהם לא יהיה רלוונטי לשנים הקרובות. סבורני, כי יש לראות ברשימה של מוסדות הכלולה בסעיף 1 חלק האופרטיבי של פסק הדין רשימה בלתי ממצה. יתכן כי קיימים תיקונים נוספים המתייחסים לבחירת מוסדות והחלטות אחרות שהמרכז חייב לקבל בכינוסו הראשון, ואשר מן הראוי שיידונו ויובאו להצבעה בכינוס הוועידה הקרוב. על כן, סבורני שיש לקבוע, כי יו"ר הוועידה, בעצה אחת עם היועץ המשפטי של התנועה, יוכלו להביא להצבעה בכינוסת הקרוב של הוועידה תיקונים נוספים המתייחסים לבחירות למוסדות, כולל מוסדות שלא נכללו בפסק הדין המקורי.

18. שנית, הצדדים הלינו על סד הזמנים וחלונות הזמנים שקבע בית הדין בהחלטה נשוא העתירה. ברור, כי יש לקבוע שהמרכז יתכנס תוך זמן סביר ולא יהיה באפשרותו של איש בתנועה למנוע כינוס המרכז ודיון בכל הצעות תיקון החוקה שהוגשו לוועדת החוקה עד ה-15 בנובמבר 2013. אולם, סבורני, כי ככל שוועדת החוקה תסיים את עבודתה באופן שניתן להביאם להצבעה קודם לזמן הקבוע בהחלטה, מן הראוי יהיה לעשות כן. על כן, במקום הוראות סעיף 5 לחלק האופרטיבי של פסק הדין נשוא העתירה יבוא:

א. וועדת החוקה תסיים את דיוניה בהצעות תיקון החוקה שהוגשו אליה במועד (כלומר עד ה-15/11/13) בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מיום ה-31/10/14.

ב. עד אותו מועד הוועדה תודיע על סיום דיוניה והמרכז יתכנס לצורך הדיון בתיקונים והצבעה עליהם תוך 60 יום ממועד ההודעה על סיום דיוני וועדת החוקה ובכל מקרה לא יאוחר מה-31/12/14.

ג. ככל שוועדת החוקה תסיים את דיוניה בהצעות התיקון שהוגשו אליה לפני כינוס המרכז ביוני 2014, לא תהיה מניעה להצביע על התיקונים באותו כינוס מרכז, ככל שיו"ר המרכז יחליט על כך והכל בכפוף להוראות סעיף 57 לחוקה.

19. שלישית, לנוכח התארכות ההליכים, סבורני כי לא יהא זה נכון להכניס את הוועדה לסד זמנים כה נוקשה, ויש להאריך את המועד האחרון לכינוס הוועידה עד סוף חודש פברואר. כך יש לקבוע כי הוועידה תתכנס לשיבה אחת לא יאוחר מה-28/2/14.

20. פסק דין זה נולד ממצב בלתי רגיל ובלתי ראוי, בו מוסדות התנועה לא פעלו כמצופה מהם בהתאם לחוקה ועקב כך נוצרה תסבוכת שכל צעד לעבר פתרונה אינו נקי מספקות מבחינת החוקה. בסופו של דבר, החוקה נועדה לאפשר חיים תנועתיים תקינים ולא להיות כר פורה לריבים. לכן, סבורני, כי הפתרון אליו הגיע בית הדין הוא הפתרון המיטבי בסיטואציה שרחוקה מלהיות מיטבית. בכפוף להערות אלה, ולתיקונים האמורים בפסקה 18 לפסק דיני, הייתי מציע לחבריי לדחות את העתירה.

נשיא בית הדין מיכאל קליינר

1. על דעת חברי, חברי הנשיאות עוה"ד לחן ועוה"ד בוקר, אנו, כמו עוה"ד בס, מאמצים את הכרעת הדין של עוה"ד וייזר בנוגע לדחית העתירה
2. יחד עם עוה"ד לחן, אנו מאמצים גם את הנמקתו היסודית והמפורטת של עוה"ד בס בכל הנוגע לסמכותנו לאמץ בדיון נוסף, שנשיאות בית הדין מצאה לנכון לקיימו, טענות שנראות לנו נכונות על אף שאנו דוחים את הבקשה בעניין העקרוני בגינו מתקיים הדיון הנוסף.
3. כפועל יוצא מעמדתנו זו אנו מאמצים את האמור בסעיפים 16-19 לפסק הדין של עוה"ד בס ובהן מאמצים התיקונים האופרטיביים.

לסיכום

אנו קובעים פה אחד כי התוצאה אליה הגיע בית הדין בפסק דינו נשוא העתירה לקחה בחשבון ואזנה כראוי את העניינים המרכזיים שהעלו הצדדים השונים בדיונים שהתקיימו בפניו וזאת על רקע ועידה החיה מזמן על זמן שאול, בחסדי החיאה מלאכותית שבית הדין אולץ בכורח הנסיבות להעניק לה.

עם זאת מצאנו לנכון, עוה"ד לחן עוה"ד בס ואנוכי לקבוע בדעת רוב כי על אף שאנו מותירים את פסק הדין על כנו, אנו מאמצים שלושה תיקונים על פי טיעונים בעלי צביון ערעורי שהועלו בפנינו ואנו מחליטים:

א. לקבל את עמדת יו"ר הועידה סגן השר דנון על פיה, על אף האמור בפסק הדין, אם ועדת החוקה תסיים את דיוניה בכל ההצעות לתיקון החוקה שהועידה תעביר למרכז ע"פ סעיף 55 (ה) (1) לפני המועד שפסה"ד מדבר עליו יתקיימו הדיון וההצבעה בישיבת מרכז ביום אחד שיקבע לא יאוחר מ 60 יום מיום מתן הודעתו של יו"ר הועדה על סיום דיוניה.

ב. לקבל את עמדתו של מר שבח שטרן שעל פיה הצעות לתיקון חוקה שעל פי טיבן קשורות באופן חד משמעי להליכי בחירות שעל פי החוקה דינן להתקיים בסמיכות מיידית לכינוס המרכז החדש כפי שיקבע יו"ר ועדת חוקה חה"כ דנון על דעת היועץ המשפטי לתנועה עוה"ד אבי הלוי תועלנה אף הן בכינוס הועידה בפברואר.

ג. לקבל את ההצעה לדחות במקצת את כינוס הועידה על מנת לאפשר לוועדת החוקה לקיים את דיוניה בתיקונים האמורים להיות נדונים בכינוס הועידה באופן מסודר תוך הקפדה על לוחות הזמנים על פי החוקה. ולכן אנו מאפשרים את מועד כינוס מושב הועידה לכל מועד שתקבע המנהלת ובלבד שתכונס לא יאוחר מיום 28.2.14.

עוה"ד בוקר: אני מצטרף לתוצאה אליה הגיע עוה"ד וייזר

<u>(-)</u>	<u>(-)</u>	<u>(-)</u>	<u>(-)</u>	<u>(-)</u>
חבר ביה"ד עו"ד ר. בוקר	חבר ביה"ד עו"ד ע. וייזר	חבר ביה"ד עו"ד י.בס	חבר נשיאות י. לחן	נשיא ביה"ד מ.קליינר